

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Poznaniu

LPO.410.001.17.2018
P.18.001

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

<i>Numer i tytuł kontroli</i>	P/18/001 - Wykonanie budżetu państwa w 2017 r.
<i>Jednostka kontrolowana</i>	Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu, (dalej: Uniwersytet lub Uczelnia).
<i>Kierownik jednostki kontrolowanej</i>	Prof. dr hab. Jan Pikul, Rektor od 1 września 2016 r.
<i>Podstawa prawna</i>	art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
<i>Jednostka przeprowadzająca kontrolę</i>	Najwyższa Izba Kontroli – Delegatura w Poznaniu
<i>Kontroler</i>	Maciej Sterczała, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LPO/27/2018 z dnia 25 stycznia 2018 r.

(dowód: akta kontroli str. 1)

II. Cel i zakres kontroli

Celem kontroli była ocena wykorzystania przez Uniwersytet otrzymanych z budżetu państwa w 2017 r. dotacji, przeznaczonych na: realizację zadań dydaktycznych związanych z kształceniem studentów studiów stacjonarnych, kształceniem uczestników stacjonarnych studiów doktoranckich, kształceniem kadr naukowych i utrzymaniem uczelni (dotacja podstawowa) oraz zadań związanych z bezzwrotną pomocą materialną dla studentów i doktorantów.

Opis działań kontrolnych przedstawiono w części V. Wyniki kontroli.

III. Charakterystyka kontrolowanej jednostki

Zgodnie ze statutem², Uniwersytet jest akademicką uczelnią publiczną. Podstawę działania Uniwersytetu stanowią: ustawa z dnia 27 lipca 2005 roku Prawo o szkolnictwie wyższym³ (dalej Psw), inne przepisy dotyczące uczelni publicznych, oraz uchwalone na podstawie statutu regulaminy. Do podstawowych zadań Uniwersytetu należy m.in.: kształcenie studentów; prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych, kształcenie i promowanie kadr naukowych, upowszechnianie i pomnażanie osiągnięć nauki, kultury narodowej i techniki, prowadzenie studiów podyplomowych, kursów dokształcających i szkoleń, stwarzanie osobom niepełnosprawnym warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia i badaniach naukowych. W Uniwersytecie prowadzone są: studia wyższe o profilu ogólnoakademickim pierwszego i drugiego stopnia, jednolite studia magisterskie, studia doktoranckie i podyplomowe oraz kursy dokształcające i szkolenia. Studia wyższe oraz studia doktoranckie mogą być prowadzone w formie studiów stacjonarnych lub niestacjonarnych.

(dowód: akta kontroli str. 4a-4d)

¹ Dz. U. z 2017 r., poz. 524

² Załącznik do Uchwały Senatu Uniwersytetu nr 112/2006 z dnia 30 czerwca 2006 r. (ze zm.)

³ j.t. Dz. U. z 2017 r., poz. 2183 ze zm.

IV. Ocena

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie⁴ wykorzystanie przez Uniwersytet otrzymanych w 2017 r. dotacji z budżetu państwa przeznaczonych na prowadzenie działalności dydaktycznej oraz na realizację zadań związanych z bezzwrotną pomocą materialną dla studentów i doktorantów.

Na sformułowanie powyższej oceny nie miała wpływu stwierdzona nieprawidłowość, polegająca na niezamieszczeniu w polityce rachunkowości Uczelni szczegółowych zasad rozliczania kosztów w zakresie wyodrębnienia ich finansowania dotacją z budżetu państwa.

V. Wyniki kontroli

Opis
faktycznego

stanu

1. Dane ogólne

1.1. W 2017 r. Uniwersytet otrzymał z budżetu państwa dotację podmiotową na działalność dydaktyczną, w zakresie dotacji podstawowej, o której mowa w art. 94 ust. 1 pkt 1 PSW, na zadania związane z: kształceniem: studentów studiów stacjonarnych, uczestników stacjonarnych studiów doktoranckich oraz utrzymaniem Uczelni, w wysokości 129.970,3 tys. zł⁵. Dotacja ta została wykorzystana w całości.

(dowód: akta kontroli str. 11-18, 151, 152)

1.2. W 2017 r. Uniwersytet otrzymał z budżetu państwa dotację podmiotową przeznaczoną na realizację zadań związanych z bezzwrotną pomocą materialną dla studentów i doktorantów w zakresie określonym w art. 173 ust. 1 oraz art. 199 ust. 1 Psw, w wysokości 15.663,7 tys. zł⁶. Kwota przeznaczona na ten cel dotacji niewykorzystanej przez Uniwersytet w 2016 r.⁷ wyniosła 2.016,2 tys. zł, natomiast kwota niewykorzystanej w tym zakresie dotacji, otrzymanej w 2017 r. wyniosła 2.029,2 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 150, 505-511)

2. Prawidłowość wykorzystania dotacji z budżetu państwa

2.1. Dotacja na działalność dydaktyczną, w zakresie dotacji podstawowej

Podstawą wyliczenia dotacji na działalność dydaktyczną na 2017 rok, były dane dotyczące: przeciętnej liczby zatrudnionych w 2016 r. nauczycieli akademickich i liczby uczestników studiów doktoranckich (wg stanu na dzień 31 grudnia 2016 r.) wykazane w sporządzonym przez Uczelnię sprawozdaniu S-12 za 2016 rok oraz informacje o liczbie studentów (wg stanu na 30 listopada 2016 r.) wykazane w sprawozdaniu S-10 za 2016 rok.

(dowód: akta kontroli str. 61-68, 69-129)

Największy udział w poniesionych przez Uczelnię wydatkach sfinansowanych środkami z dotacji podstawowej w łącznej wysokości 129.970,3 tys. zł, miały wydatki dotyczące: osobowego funduszu płac w wysokości 94.887,9 tys. zł (73%), składek ZUS od osobowego funduszu płac w wysokości 17.072,5 tys. zł (13%), zużycia

⁴ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2017 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku, gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej ani dla negatywnej stosuje się ocenę opisową.

⁵ Pisma Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego nr DBF.WFD.74.39.2017.PJ.1 z dnia 10 kwietnia 2017 r. oraz nr DBF.WFSN.74.62.2017.MP z dnia 1 grudnia 2017 r. w sprawie ustalenia dla Uczelni planu dotacji na 2017 r.

⁶ Pisma Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego nr DBF.WPM.6302.4.2017.MZ.1.50 z dnia 30 marca 2017 r. oraz nr DBF.WPM.6302.5.2017.AP.2.50 z dnia 4 grudnia 2017 r. w sprawie ustalenia dla Uczelni planu dotacji podmiotowej na zadania związane z bezzwrotną pomocą materialną dla studentów i doktorantów na 2017 r.

⁷ Kwota wykorzystana przez Uniwersytet w 2017 r.

energii w wysokości 7.214,3 tys. zł (6%), remontów w wysokości 1.298,9 tys. zł (1%) oraz zakupów materiałów w wysokości 669,4 tys. zł (0,5%)⁸.

(dowód: akta kontroli str. 151)

Liczba studentów studiujących na Uczelni na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych, wg stanu na dzień 30 listopada 2017 r., wynosiła odpowiednio: 6.345 oraz 2.437 studentów, natomiast liczba uczestników stacjonarnych i niestacjonarnych studiów doktoranckich (wg stanu na dzień 31 grudnia 2017 r.) wynosiła odpowiednio: 268 i 54 doktorantów. W okresie roku (od 30 listopada 2016 r. do 30 listopada 2017 r.) nastąpił spadek liczby studentów studiujących na Uczelni na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych odpowiednio o 5,4% i 10,2%⁹

Liczba studentów i uczestników studiów doktoranckich wnoszących opłaty za kształcenie, wg stanu na dzień 31 grudnia 2017 r., wynosiła odpowiednio: 352 studentów i 51 osób.

(dowód: akta kontroli str. 146)

Liczba studentów po ostatnim roku studiów bez egzaminu dyplomowego dla określonych kierunków studiów, wg stanu na dzień 30 listopada 2017 r., wynosiła: biologia – 15 studentów, biotechnologia – 2 studentów, dietetyka – 30 studentów, ekoenergetyka – 4 studentów, ekonomia – 43 studentów, finanse i rachunkowość – 4 studentów, gospodarka przestrzenna – 8 studentów, informatyka i agroinżynieria – 1 student, inżynieria rolnicza – 2 studentów, inżynieria środowiska – 11 studentów, leśnictwo – 13 studentów, neurobiologia – 5 studentów, ochrona środowiska – 8 studentów, ogrodnictwo – 1 student, technologia drewna – 11 studentów, technologia żywności i żywienia człowieka – 4 studentów, turystyka i rekreacja – 4 studentów, turystyka przyrodnicza – 9 studentów, zootechnika – 24 studentów.

(dowód: akta kontroli str. 147)

Liczba przyznanych w 2017 r. tytułów zawodowych i stopni naukowych: licencjata, magistra, inżyniera i doktora, wg stanu na dzień 30 listopada 2017 r., wynosiła odpowiednio: 417, 1.221 (w tym 52 z tytułem lekarza weterynarii), 1.235 oraz 26.

(dowód: akta kontroli str. 148)

Przeciętna liczba zatrudnionych w Uczelni w 2017 r. nauczycieli akademickich, wg stanu na dzień 31 grudnia 2017 r., wynosiła 787,2 (w tym 775,8, dla których Uniwersytet był podstawowym miejscem pracy). Wg stanu na koniec 2017 r., w Uczelni zatrudnionych było troje nauczycieli akademickich będących cudzoziemcami.

(dowód: akta kontroli str. 146)

Kwalifikacje nauczycieli akademickich zaliczonych do minimum kadrowego poszczególnych kierunków studiów Uczelni były zgodne z wymogami określonymi § 10 i § 11 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 września 2016 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów¹⁰. Liczba nauczycieli akademickich zaliczanych do minimum kadrowego na poszczególnych kierunkach studiów oraz proporcje tej liczby do liczby studentów były zgodne z wymogami określonymi w § 12 i § 14 tego rozporządzenia¹¹.

⁸ Grupa sfinansowanych środkami z dotacji podstawowej wydatków obejmujących m.in. składki członkowskie, ubezpieczenia majątkowe, zakup usług obcych, koszty podróży służbowych wyniosła łącznie 8.827,2 tys. zł (6,5%).

⁹ Wg stanu na dzień 30 listopada 2016 r., liczba studentów studiujących na Uczelni na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych wynosiła odpowiednio: 6.710 i 2.714 studentów.

¹⁰ Dz. U. poz. 1596, ze zm.

¹¹ W 2017 r. proporcje nauczycieli akademickich zaliczanych do minimum kadrowego wynosiły od 0,7 studenta na nauczyciela akademickiego (kierunek: polityka społeczna; studia stacjonarne I st.) do 38,4 (kierunek: technologia żywności i żywienia; studia stacjonarne i niestacjonarne I i II st.).

Jeden nauczyciel akademicki Uczelni otrzymał Nagrodę Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego za osiągnięcia naukowe i dydaktyczne w 2017 r.

(dowód: akta kontroli str. 146, 156-211)

Przeciętne wynagrodzenie pracowników Uczelni¹², według grup pracowników (art. 108 Psw) i grup stanowisk (art. 151 ust. 1 pkt 1 PSW) wynosiło:

1) dla pracowników: naukowo-dydaktycznych, dydaktycznych, naukowych oraz bibliotekarzy i dyplomowanych pracowników dokumentacji i informacji naukowej, odpowiednio: 8.240 zł, 6.507 zł, 5.359 zł oraz 8.991 zł,

2) dla grup stanowisk:

- profesorów,
 - docentów, adiunktów i starszych wykładowców, starszych kustoszy dyplomowanych, starszych dokumentalistów dyplomowanych, kustoszy dyplomowanych i dokumentalistów dyplomowanych, a także adiunktów bibliotecznych i adiunktów dokumentacji i informacji naukowej,
 - asystentów, wykładowców, lektorów, instruktorów, asystentów bibliotecznych, asystentów dokumentacji i informacji naukowej,
 - pracowników niebędących nauczycielami akademickimi,
- odpowiednio: 11.810 zł, 7.326 zł, 3.954 zł oraz 4.451 zł.

(dowód: akta kontroli str. 149)

Senat Uczelni uchwałą nr 392/2016 z dnia 29 czerwca 2016 r. ustalił zakres obowiązków dydaktycznych nauczycieli akademickich, rodzajów zajęć objętych zakresem tych obowiązków, wymiar zadań dydaktycznych dla poszczególnych stanowisk oraz zasady obliczania godzin dydaktycznych w roku akademickim 2016/2017. W uchwale tej ustalony został następujący wymiar pensum:

1) pracownicy naukowo-dydaktyczni zatrudnieni na stanowisku:

- profesora zwyczajnego i nadzwyczajnego – 225 godz. dydakt. (ze współczynnikiem przeliczeniowym 1,5 za prowadzenie wykładów),
- adiunkta ze stopniem doktora habilitowanego - 225 godz. dydakt. (ze współczynnikiem przeliczeniowym 1,3 za prowadzenie wykładów),
- adiunkta ze stopniem doktora i asystenta - 225 godz. dydakt.

2) pracownicy dydaktyczni zatrudnieni na stanowisku

- starszego wykładowcy i wykładowcy - 360 godz. dydakt.,
- lektora i instruktora – 540 godz. dydakt.

Nauczyciele zatrudnieni w niepełnym wymiarze czasu pracy mają pensum proporcjonalne do określonego wyżej. W § 4 i § 5 tej uchwały określone zostały m.in. rodzaje zajęć dydaktycznych zaliczanych do pensum oraz przeliczniki dla niektórych zadań zaliczanych do pensum. Zgodnie z § 8 uchwały, godziny nadwymiarowe ustala się na podstawie rozliczenia godzin faktycznie wykonanych z uwzględnieniem godzin zaliczonych do pensum, a wynagrodzenie za godziny nadwymiarowe przyznaje się po rozliczeniu godzin dydaktycznych ustalonych zgodnie z planem studiów, obowiązującą organizacją zajęć i liczebnością grup studenckich, z uwzględnieniem zasad określonych w uchwale nr 367/2012 Senatu z dnia 27 czerwca 2012 r. (ze zm.) w sprawie zasad i trybu powierzania nauczycielom akademickim zajęć dydaktycznych w godzinach nadwymiarowych. Według § 9 tej uchwały, Rektor może obniżyć wysokość pensum na zasadach określonych w Psw oraz w statucie Uczelni. W przedmiotowej uchwale Senatu nie zamieszczono zapisów, które przy ustalaniu zakresu obowiązków nauczycieli akademickich

¹² Łącznie z dodatkowym wynagrodzeniem rocznym, wynagrodzeniami uzupełniającymi i wypłatami jednorazowymi.

uwzględniałyby stopień zaangażowania pracowników naukowo-dydaktycznych w realizację zadań badawczych.

(dowód: akta kontroli str. 212-215)

Zgodnie z § 84 statutu Uniwersytetu, Rektor może obniżyć wymiar pensum poniżej dolnej granicy wymiaru zarówno ustalonego przez Senat jak i określonej w Psw w przypadku powierzenia nauczycielowi akademickiemu wykonywania ważnych zadań lub realizowania przez nauczyciela akademickiego projektów badawczych lub innych zadań, takich jak pełnienie funkcji: Rektora, prorektora, dziekana, prodziekana itd.

(dowód: akta kontroli str. 221)

Zgodnie z § 1 ust. 1 ww. uchwały nr 367/2012 Senatu z dnia 27 czerwca 2012 r., w szczególnych przypadkach uzasadnionych koniecznością realizacji programu kształcenia, nauczyciel akademicki może być obowiązany prowadzić zajęcia dydaktyczne w godzinach ponadwymiarowych w rozmiarze nieprzekraczającym dla pracownika naukowo-dydaktycznego 1/4, a dla pracownika dydaktycznego 1/2 wymiaru pensum określonego uchwałą Senatu lub pensum obniżonego przez Rektora. Według § 3 tej uchwały, nauczycielowi akademickiemu, za jego zgodą, może być powierzone prowadzenie zajęć dydaktycznych w wymiarze przekraczającym liczbę godzin ponadwymiarowych, o których mowa w § 1 ust. 1.

(dowód: akta kontroli str. 216-217)

W okresie objętym kontrolą Uczelnia prowadziła ewidencję wykorzystania czasu pracy nauczycieli akademickich z wykorzystaniem Zintegrowanego Systemu Informatycznego HMS Solution, w skład którego wchodziły moduły: Wirtualny Dziekanat – WD (eHMS/dsys), moduł dziekanatowy (HMS/dsys), moduł rozliczania dydaktyki (eHMS/pens) oraz moduł planowania zajęć (eHMS/plan). Zasady prowadzenia dokumentacji przebiegu studiów, rozliczania godzin dydaktycznych w formie elektronicznej oraz związanych z tym obowiązków nauczycieli akademickich zostały określone Zarządzeniem Rektora nr 83/2014 z dnia 28 sierpnia 2014 r.

(dowód: akta kontroli str. 222-227)

Szczegółowym badaniem w zakresie zgodności zrealizowanego w roku akademickim 2016/2017 wymiaru zajęć dydaktycznych z wypłaconym nauczycielom akademickim Uczelni wynagrodzeniem, objęto 20 wybranych losowo umów o pracę¹³. We wszystkich zbadanych przypadkach, nauczycielom wypłacono wynagrodzenie zgodne z wymiarem zrealizowanych przez nich zajęć dydaktycznych wykazanych w elektronicznym systemie rozliczania godzin dydaktycznych (eHMS/pens).

(dowód: akta kontroli str. 229-402)

Przychody działalności operacyjnej Uczelni w latach: 2015, 2016, 2017 wyniosły odpowiednio: 215.485,1 tys. zł, 192.715,1 tys. zł oraz 217.192,9 tys. zł. Przychody z podstawowej działalności operacyjnej w tych latach wynosiły odpowiednio: 192.676,6 tys. zł, 175.550,4 tys. zł i 193.634,4 tys. zł, a przychody ogółem z działalności dydaktycznej (w tym dotacje z budżetu państwa) odpowiednio: 148.707,5 tys. zł, 143.056,4 tys. zł oraz 152.691,4 tys. zł. Udział dotacji z budżetu państwa w strukturze przychodów ogółem z działalności dydaktycznej kształtował się w przywołanych latach odpowiednio na poziomie: 87% (129.333,9 tys. zł), 88% (126.102,5 tys. zł) oraz 86% (131.278,3 tys. zł).

Koszty działalności operacyjnej Uczelni w latach 2015, 2016, 2017 wyniosły odpowiednio: 209.731,5 tys. zł, 195.706,3 tys. zł oraz 205.572,2 tys. zł, z tego

¹³ Dotyczy przypadków nauczycieli na stanowiskach: prof. zwyczaj. – 2, prof. nadzw. ze stopniem dr hab. – 1, adiunkt z hab. – 7, adiunkt z dr – 5, asystent – 2, st. wykł. z dr – 1, st. wykł. – 1, wykł. – 1.

koszty podstawowej działalności operacyjnej wyniosły odpowiednio: 203.622,7 tys. zł, 194.684,6 tys. zł oraz 204.349,5 tys. zł. Udział kosztów działalności dydaktycznej finansowanych z dotacji z budżetu państwa w kosztach własnych podstawowej działalności operacyjnej wynosił odpowiednio: 63% (129.333,9 tys. zł), 65% (126.102,5 tys. zł) oraz 64% (131.278,3 tys. zł).

(dowód: akta kontroli str. 152-153)

Prowadzona w Uczelni ewidencja księgowa zapewniała rozliczanie kosztów według rodzajów działalności, z wyodrębnieniem kosztów finansowanych dotacją z budżetu państwa.

(dowód: akta kontroli str. 424-493, 495)

Według zakładowego planu kont Uczelni, rozliczanie i ewidencjonowanie kosztów Uczelni w 2017 r. uwzględniało podział na koszty studiów stacjonarnych i niestacjonarnych oraz koszty pozostałej działalności dydaktycznej.

(dowód: akta kontroli str. 424-493)

Koszty kształcenia dla poszczególnych wydziałów Uczelni na studiach stacjonarnych I i II stopnia w 2017 r. wyniosły odpowiednio:

- dla Wydziału Rolnictwa i Bioinżynierii: 16.996,9 tys. zł i 7.960,1 tys. zł,
- dla Wydziału Leśnego: 10.291,1 tys. zł i 3.555,7 tys. zł,
- dla Wydziału Medycyny Weterynaryjnej i Nauk o Zwierzętach: 7.062,5 tys. zł i 3.908,0 tys. zł,
- dla Wydziału Technologii Drewna: 10.761,4 tys. zł i 1.866,4 tys. zł,
- dla Wydziału Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu: 10.514,9 tys. zł i 4.646,2 tys. zł,
- dla Wydziału Nauk o Żywności: 16.798,3 tys. zł i 6.466,3 tys. zł,
- dla Wydziału Inżynierii Środowiska i Gospodarki Przestrzennej: 8.334,3 tys. zł i 4.832,4 tys. zł,
- dla Wydziału Ekonomiczno-Społecznego: 9.811,4 tys. zł i 3.612,5 tys. zł.

Koszty kształcenia dla jednolitych studiów magisterskich prowadzonych na Wydziale Medycyny Weterynaryjnej i Nauk o Zwierzętach w ramach studiów stacjonarnych w 2017 r. wyniosły 9.084,6 tys. zł¹⁴.

Koszty kształcenia dla poszczególnych wydziałów Uczelni na studiach niestacjonarnych I i II stopnia w 2017 r. wyniosły odpowiednio:

- dla Wydziału Rolnictwa i Bioinżynierii: 462,9 tys. zł i 94,1 tys. zł,
- dla Wydziału Leśnego: 1.238,1 tys. zł i 550,0 tys. zł,
- dla Wydziału Medycyny Weterynaryjnej i Nauk o Zwierzętach: 1.340,1 tys. zł i 129,1 tys. zł,
- dla Wydziału Technologii Drewna: 381,7 tys. zł i 88,6 tys. zł,
- dla Wydziału Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu: 333,2 tys. zł i 39,7 tys. zł,
- dla Wydziału Nauk o Żywności: 710,5 tys. zł i 168,5 tys. zł,
- dla Wydziału Inżynierii Środowiska i Gospodarki Przestrzennej: 354,0 tys. zł i 62,7 tys. zł,
- dla Wydziału Ekonomiczno-Społecznego: 635,2 tys. zł i 114,9 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 154)

W 2017 roku, wykazane przez Uczelnię wyniki finansowe na poszczególnych rodzajach działalności wyniosły ogółem: -10.721,4 tys. zł, w tym na działalności

¹⁴ W Uczelni w 2017 r. jednolite studia magisterskie prowadzone były wyłącznie na kierunku Weterynaria, na Wydziale Medycyny Weterynaryjnej i Nauk o Zwierzętach.

dydaktycznej: -11.120,9 tys. zł oraz na działalności badawczej: +399,2 tys. zł. W ramach prowadzonej w 2017 r. działalności dydaktycznej Uczelni wyniki finansowe: studiów stacjonarnych, niestacjonarnych, podyplomowych, doktoranckich, innych odpłatnych usług edukacyjnych oraz konferencji, wyniosły odpowiednio: -4.615,3 tys. zł, -0,8 tys. zł, -809,1 tys. zł, -2.700,3 tys. zł, -4,7 tys. zł oraz -106,7 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 155)

W dniu 18 kwietnia 2017 r. Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego przekazał Uczelni informację o ustaleniu dla niej planu dotacji podmiotowych na 2017 r. w rozdz. 80306 „Działalność dydaktyczna”, obejmującego dotacje, o których mowa w art. 94 ust. 1 pkt 1, pkt 8, pkt 9 oraz pkt 11 Psw.

Plan rzeczowo-finansowy Uczelni został zatwierdzony przez Senat Uniwersytetu w dniu 31 maja 2017 r.¹⁵ Przekazanie tego planu przez Uczelnię Ministrowi Nauki i Szkolnictwa Wyższego nastąpiło w dniu 6 czerwca 2017 r.

(dowód: akta kontroli str. 11-17)

W dniu 12 grudnia 2017 r. Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego przekazał Uczelni informację o zwiększeniu planu dotacji na 2017 r. w zakresie dotacji podstawowej o kwotę 3.382,4 tys. zł do łącznej wysokości 129.970,3 tys. zł. W związku z tą informacją Senat Uczelni uchwałą nr 140/2017 z dnia 20 grudnia 2017 r. zatwierdził zmianę planu rzeczowo-finansowego na 2017 r. w zakresie wynikającym z ww. zwiększenia poziomu dotacji z budżetu państwa. Dodatkowe środki z dotacji podstawowej zostały przeznaczone w planie rzeczowo-finansowym Uczelni na pokrycie kosztów zużycia energii, ochrony obiektów i ich sprzątania.

(dowód: akta kontroli str. 18, 22-29, 30-44, 495,)

Poziom realizacji planu rzeczowo-finansowego na 2017 r., w zakresie wybranych kosztów wynosił: koszty działalności operacyjnej: 97% planu po zmianach, koszty podstawowej działalności operacyjnej: 97% planu po zmianach, koszty działalności dydaktycznej fin. z dotacji z budżetu państwa: 100% planu po zmianach.

(dowód: akta kontroli str. 33-44, 152-153)

2.2. Dotacja na zadania związane z bezzwrotną pomocą materialną dla studentów i doktorantów

Dane niezbędne do obliczenia dotacji na zadania związane z bezzwrotną pomocą materialną dla studentów i doktorantów na 2017 r. zostały przekazane przez Uczelnię do Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego w dniu 28 grudnia 2016 r. Przekazane dane odpowiadały informacjom wykazanym przez Uczelnię w sprawozdaniu S-10 (sprawozdanie o studiach wyższych) oraz S-12 (sprawozdanie o stypendiach naukowych, studiach podyplomowych i doktoranckich oraz zatrudnieniu w szkołach wyższych, instytutach naukowych i badawczych) za 2016 rok.

(dowód: akta kontroli str. 61-68, 69-129, 502-504)

Dotacja na zadania związane z bezzwrotną pomocą materialną dla studentów i doktorantów została przyznana Uczelni na 2017 rok w wysokości 15.663,7 tys. zł¹⁶. Kwota dotacji na ten cel niewykorzystanej przez Uniwersytet w 2016 r. wyniosła 2.016,2 tys. zł, natomiast w 2017 r. 2.029,2 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 150, 505-511)

Rektor dokonał podziału środków Funduszu Pomocy Materialnej w 2017 r. w porozumieniu z uczelnianym organem samorządu studenckiego i uczelnianym

¹⁵ Uchwała nr 94/2017 Senatu Uczelni z dnia 31 maja 2017 r.

¹⁶ Pisma Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego nr DBF.WPM.6302.4.2017.MZ.1.50 z dnia 30 marca 2017 r. oraz nr DBF.WPM.6302.5.2017.AP.2.50 z dnia 4 grudnia 2017 r.

organem samorządu doktorantów.

(dowód: akta kontroli str. 512)

W 2017 r. liczba studentów, którym udzielono pomocy materialnej oraz jej wysokość, w podziale na poszczególne formy tej pomocy wynosiła:

- stypendium socjalnego: 1.826 studentów; 5.794,4 tys. zł,
- stypendium specjalne dla osób niepełnosprawnych: 166 studentów; 390,0 tys. zł,
- stypendium rektora dla najlepszych studentów: 1.334 studentów; 4.335,0 tys. zł,
- stypendium ministra za wybitne osiągnięcia: 11 studentów; 165,0 tys. zł,
- zapomogi: 681 studentów; 721,7 tys. zł.

W 2017 r. liczba doktorantów, którym udzielono pomocy materialnej oraz jej wysokość, w podziale na poszczególne formy tej pomocy wynosiła:

- stypendium socjalnego: 20 doktorantów; 92,2 tys. zł,
- stypendium specjalne dla osób niepełnosprawnych: 5 doktorantów; 34,2 tys. zł,
- stypendium rektora dla najlepszych studentów: 133 doktorantów; 438,6 tys. zł,
- stypendium ministra za wybitne osiągnięcia: 2 doktorantów; 50,0 tys. zł,
- zapomogi: 25 doktorantów; 51,4 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 150)

Zgodnie z art. 175 ust. 4 Psw, dziekani oraz Rektor Uczelni przekazali swoje uprawnienia wydziałowym komisjom stypendialnym oraz Odwoławczej Komisji Stypendialnej. W składach działających w roku akademickim 2017/2018 wydziałowych komisji stypendialnych powołanych przez dziekanów poszczególnych wydziałów Uczelni oraz w składzie powołanej przez Rektora Odwoławczej Komisji Stypendialnej, zgodnie z art. 177 ust. 3 Psw, większość stanowili studenci.

(dowód: akta kontroli str. 514, 519-534)

Obowiązujące w roku akademickim 2017/2018 zasady ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla studentów Uczelni zostały określone Zarządzeniem Rektora nr 40/2017 z dnia 18 kwietnia 2017 r.

(dowód: akta kontroli str. 535-561)

Szczegółowym badaniem prawidłowości przyznawania studentom stypendium: socjalnego, specjalnego dla osób niepełnosprawnych, rektora dla najlepszych studentów oraz zapomóg, objęto po 20 losowo wybranych wniosków o przyznanie świadczeń dla każdej z tych form stypendium oraz zapomogi. We wszystkich skontrolowanych przypadkach, stypendia i zapomogi zostały przyznane zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz z Regulaminem ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla studentów Uczelni.

Środki przeznaczone na stypendia rektora dla najlepszych studentów były przyznawane w liczbie nie większej niż 10% liczby studentów każdego kierunku studiów. Środki te stanowiły 40% sumy środków przeznaczonych na stypendia rektora dla najlepszych studentów, stypendia socjalne i zapomogi.

(dowód: akta kontroli str. 535-561, 568-569)

Obowiązujące w okresie objętym kontrolą zasady ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla doktorantów Uczelni zostały ustalone Zarządzeniem nr 129/2014 z dnia 19 grudnia 2014 r.¹⁷

W 2017 r. stypendia dla najlepszych doktorantów były przyznawane przez Rektora w oparciu o opinie wydziałowych komisji ds. stypendiów doktoranckich, które sporządzały listy rankingowe przygotowywane na podstawie weryfikacji dorobku wykazywanego we wnioskach o stypendium (w przypadku kandydatów od II do IV

¹⁷ Regulamin ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla doktorantów Uczelni oraz zasad ich zakwaterowania w domach studenckich.

roku studiów doktoranckich) oraz na podstawie liczby punktów uzyskanych w rekrutacji na studia doktoranckie (w przypadku kandydatów z I roku). Wszyscy stypendyści spełniali kryteria, o których mowa w art. 199 ust. 5 Psw.

(dowód: akta kontroli str. 572-595, 570-571)

W 2017 r. stypendia ministra za wybitne osiągnięcia w łącznej wysokości 165,0 tys. zł otrzymało 11 studentów Uczelni. Wszystkie przedłożone przez studentów wnioski o przyznanie stypendium (13) zostały przedstawione do zaopiniowania przez rady poszczególnych wydziałów Uczelni, a wnioski pozytywnie zaopiniowane (13), zostały przekazane Ministrowi Nauki i Szkolnictwa Wyższego w dniu 13 października 2017 r. Stypendium w jednostkowej wysokości 15 tys. zł zostało przyznane 11 studentom (łącznie: 165 tys. zł).

(dowód: akta kontroli str. 646)

W 2017 r. stypendia ministra za wybitne osiągnięcia w łącznej wysokości 50,0 tys. zł otrzymało dwóch doktorantów Uczelni. Wszystkie 10 przedłożonych przez doktorantów wniosków o przyznanie stypendium zostało przedstawionych do zaopiniowania przez rady poszczególnych wydziałów Uczelni, a 6 wniosków pozytywnie zaopiniowanych, zostało przekazanych Ministrowi Nauki i Szkolnictwa Wyższego w dniu 11 października 2017 r. Stypendium w jednostkowej wysokości 25 tys. zł zostało przyznane dwom doktorantom. Wypłata stypendiów nastąpiła jednorazowo w wymaganym terminie.

(dowód: akta kontroli str. 641-642)

W 2017 r. Uczelnia dofinansowała środkami z dotacji na pomoc materialną dla studentów i doktorantów, o której mowa w art. 94 ust. 1 pkt 7 PSW, remonty domów i stołówek studenckich w łącznej kwocie 3.159,0 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 647)

*Ustalone
nieprawidłowości*

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W polityce rachunkowości Uczelni¹⁸, wbrew dyspozycji § 16 ust. 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 2012 r. w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej uczelni publicznych¹⁹, nie określono szczegółowych zasad rozliczania kosztów Uczelni w zakresie wyodrębnienia finansowania tych kosztów dotacją z budżetu państwa. Zgodnie z treścią przywołanego przepisu, szczegółowe zasady ewidencji oraz rozliczania kosztów uczelni publicznej (w tym zasady rozliczania kosztów z wyodrębnieniem finansowania z dotacji z budżetu państwa), określają ustalone przez rektora zasady (polityka) rachunkowości.

(dowód: akta kontroli str. 403-423)

Odnosnie nieokreślenia w polityce rachunkowości szczegółowych zasad rozliczania kosztów Uczelni w zakresie wyodrębnienia finansowania tych kosztów dotacją z budżetu państwa, Zastępca Kwestora Uczelni przywołał aktualne, dotyczące rozliczania kosztów, zapisy polityki rachunkowości oraz informacje zawarte w planie kont i poinformował, że trwają prace nad aktualizacją polityki rachunkowości Uniwersytetu, w której znajdują się bardziej szczegółowe zapisy odnośnie ewidencji kosztów.

(dowód: akta kontroli str. 495)

*Uwagi dotyczące
badanej działalności*

1. W przekazanym przez Uczelnię do GUS sprawozdaniu o studiach wyższych S-10 za 2017 r. nie wykazano informacji o liczbie studentów studiujących na kierunku „Analityka żywności” (studia interdyscyplinarne II st. – z Uniwersytetem jako uczelnią wiodącą). Obowiązek przekazania do GUS przez uczelnie publiczne sprawozdania

¹⁸ Zarządzenie Rektora nr 147/2011 z dnia 9 listopada 2011 r.

¹⁹ Dz. U. poz. 1533

S-10 wynika z załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 lipca 2016 r. w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2017²⁰.

Odnosnie niewykazania w sprawozdaniu S-10 za 2017 rok ww. informacji, Kierownik Działu Studiów i Spraw Studenckich Uczelni podała, co następuje:

„Sprawozdanie S-10 GUS za 2017 rok po raz pierwszy było generowane przez Zintegrowany System Informacji o Nauce i Szkolnictwie Wyższym POL-on. W praktyce oznaczało to generowanie statystyk na podstawie danych studentów faktycznie znajdujących się w systemie POL-on.

Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu przesyła dane o studentach do POL-on elektronicznie, używając aplikacji HMS Solution firmy Kalasoft. Na początku grudnia pracownik dziekanatu Wydziału Nauk o Żywności i Żywieniu napotkał trudności w przesłaniu danych studentów Analityki żywności, prawdopodobnie ze względu na to, że są to studia interdyscyplinarne, międzyuczelniane. Fakt ten został zgłoszony dostawcy oprogramowania (zgłoszenie nr 31608).

Po pokonaniu przeszkód związanych z wysłaniem pliku pojawił się drugi problem – z wczytaniem danych w systemie POL-on. Wobec tego, Pan Radosław Dudziak (informatyk Działu Studiów i Spraw Studenckich) zgłosił ten problem w systemie POL-on.

Ostatecznie udało się wyeksportować dane studentów Analityki żywności na początku lutego br. (wszystkich studentów na kierunku jest ośmiu).

W związku z powyższym, ponieważ sprawozdanie S-10 należało wygenerować do końca stycznia br. studenci Analityki żywności nie zostali w nim ujęci.”

(dowód: akta kontroli str. 130-145, 704-707)

2. W posiedzeniu Odwoławczej Komisji Stypendialnej Uczelni, które odbyło się w dniu 10 listopada 2017 r. wzięła udział studentka, podpisana na liście obecności jako członek tej Komisji, która nie została powołana do jej składu Zarządzeniem nr 117/2017 r. Rektora z dnia 23 października 2017 r. w sprawie powołania Odwoławczej Komisji Stypendialnej.

(dowód: akta kontroli str. 514, 515, 516)

Prorektor ds. Studiów prof. dr hab. Cezary Mądrzak (Przewodniczący Odwoławczej Komisji Stypendialnej) podał, że studentka biorąca udział w posiedzeniu Odwoławczej Komisji Stypendialnej w dniu 10 listopada 2017 r., która nie została do jej składu powołana Zarządzeniem nr 117/2017 r. Rektora z dnia 23 października 2017 r., uczestniczyła w posiedzeniu tej Komisji w roli „męża zaufania” studentów Wydziału Rolnictwa i Bioinżynierii bez prawa głosu. Osoba ta przybyła na posiedzenie Komisji poproszona o to, za zgodą Przewodniczącego Konwentu Samorządu Studentów Uczelni, przez powołanego do jej składu studenta, który nie mógł wziąć udziału w posiedzeniu. Prorektor ds. Studiów wyjaśnił, że ww. studentka podpisała się na liście obecności uczestników przywołanego posiedzenia Komisji w niewłaściwy sposób – jako członek Komisji.

(dowód: akta kontroli str. 702)

NIK zwraca uwagę, że w obowiązującym w Uczelni regulaminie ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla studentów oraz w przepisach Psw, nie uwzględniono możliwości udziału „mężów zaufania” w posiedzeniach Odwoławczej Komisji Stypendialnej.

(dowód: akta kontroli str. 535-560)

²⁰ Dz. U. poz. 1426

VI. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o:

- 1) uzupełnienie treści obowiązującej w Uczelni polityki rachunkowości o zapisy określające szczegółowe zasady rozliczania kosztów w zakresie wyodrębnienia finansowania tych kosztów dotacją z budżetu państwa,
- 2) zapewnienie przekazywania w sprawozdaniu S-10 pełnych danych o liczbie studentów studiujących w Uczelni na poszczególnych kierunkach,
- 3) zapewnienie udziału w posiedzeniach Odwoławczej Komisji Stypendialnej wyłącznie osób do tego uprawnionych.

VII. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Poznaniu.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosku

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK, proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Poznań, dnia marca 2018 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Poznaniu

Kontroler
Maciej Sterczała
gł. specjalista k. p.

Dyrektor
z up. Grzegorz Malesiński
wicedyrektor

.....
podpis

.....
podpis